

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної освіти

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)
«ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ В РАНЬОМУ ВІЦІ»**

Відомості про викладача

ПІБ	Корх Віра Михайлівна кандидат психологічних наук, старший викладач
Профіль викладача	https://kdo.pf.edu.edu.ua/sklad-
Електронна адреса	v.m.korh@npu.edu.ua

I. Основна мета навчальної дисципліни

Підготувати висококваліфікованих фахівців у галузі раннього дитинства, здатних забезпечити оптимальні умови для реалізації потенційних можливостей конкретної дитини на етапі становлення її загальних і спеціальних здібностей; розкрити теоретичні основи психології, виховання, розвитку і наuczіння дітей раннього віку та методичні питання організації життя і діяльності малюків; ознайомити студентів з надбаннями народної педагогіки, досягненнями світової педагогічної науки і передового педагогічного досвіду в галузі виховання дітей раннього віку в умовах сімейного та суспільного виховання; формувати здатність до педагогічного осмислення явищ виховання й розвитку дитини в умовах родинно-суспільного виховання, а також навички професійної рефлексії; озброїти студентів методами і формами організації освітньо-виховного процесу в групах дітей раннього віку в дошкільному навчальному закладі; розвинути уміння педагогічного прогнозування, самостійності та критичності мислення; сприяти вихованню кращих моральних рис особистості майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу та сімейного педагога.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

Галузь знань	01 Освіта
Освітній рівень	Бакалавр
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Рік впровадження	2022
Шифр навчальної дисципліни	ВВ2.2
Семестр навчання	5

III. Програмні результати навчання

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика раннього дитинства.

Тема 1.1. Загальні засади психології раннього дитинства.

Тема 1.2. Періодизація психічного розвитку дитини.

Тема 1.3. Перинатальний період розвитку дитини.

Тема 1.4. Характеристика дитини періоду немовляти.

Тема 1.5. Ранній розвиток дитини.

Змістовий модуль 2. Психодіагностична та розвивально-корекційна взаємодія з дітьми раннього віку.

Тема 2.1. Психолого-педагогічні умови розвитку та виховання дітей раннього віку.

Тема 2.2. Сім'я як первинний вихователь.

Тема 2.3. Іграшка та гра в житті дитини.

Тема 2.4. Емпіричне вивчення психічного розвитку дітей раннього віку.

Тема 2.5. Розвивально-корекційна взаємодія з дітьми раннього віку.

V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання

Кафедра дошкільної освіти

Педагогічний факультет УДУ імені Михайла Драгоманова

Корх Віра Михайлівна, кандидат психологічних наук, старший викладач

VI. Обсяг навчального навантаження і терміни навчання

Рік і семестр навчання	3 рік, 5 семестр
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекційні заняття	20 (6 з.ф.н.)
Семінарські заняття	8 (6 з.ф.н.)
Практичні заняття	10
Самостійна робота	52 (78 з.ф.н.)

VII. Політика навчальної дисципліни

Грунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова

Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо).

Відповідно положенню «Про організацію освітнього процесу Українського державного університету імені Михайла Драгоманова» (2023), основними видами самостійної роботи студентів в рамках даного курсу є: підготовка до лекцій, семінарів, практичних робіт, дослідницьких робіт, заліку, вивчення інформаційних джерел, дослідницька діяльність, виконання практичних робіт.

Відвідування занять та відпрацювання студентами пропущених занять є обов'язковим до заліку. Студенти, які оформили індивідуальні графіки навчання повинні вчасно виконувати всі завдання та відпрацьовувати семінарсько-практичні заняття.

Індивідуальні дослідницькі завдання (ІНДЗ) є важливою формою самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Головна мета виконання ІНДЗ – поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці при виконанні аналітичних, розрахункових, дослідницьких та інших видів практичних завдань.

Терміни виконання, подання і захисту індивідуальних дослідницьких завдань регламентуються відповідним графіком, який розробляє кафедра на кожен семестр. Одержання позитивних оцінок за виконання ІНДЗ є необхідною умовою допуску студента до семестрового контролю з даної дисципліни (модульної контрольної роботи та диференційованого заліку).

Вимоги до академічної доброчесності студентів.

Згідно положенню «Про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова» (2023), здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись принципів академічної доброчесності, уникати плагіату при виконанні самостійних робіт та індивідуальних дослідницьких завдань, дотримуватись етичних норм при використанні результатів досліджень інших дослідників з посиланням на них, розвивати навички коректної роботи з джерелами наукової інформації, дотримуватись вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізувати самостійну та індивідуальну роботу при створенні авторського твору та нести відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб та можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень та джерела інформації.

VIII. Основні інформаційні джерела

1. Бех І. Д. Виховання особистості: навч. посіб. 7-ме вид., перероб. і доп. Київ: Либідь, 2018. 848 с.
2. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку: підруч. для студентів вищ. навч. закл. факультет дошкільної освіти. Київ: Вид. дім «Слово», 2009. 408 с.
3. Власова О. І. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Либідь, 2005. 400 с.
4. Гавриш Н. В., Рагозіна В. В., Васильєва С. А. Виховання дітей раннього віку в закладах дошкільної освіти різних типів: монографія. Кропивницький: ІМЕКС-ЛТД, 2021. 226 с.
5. Дитина. Оновлена Програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років. Київ, 2012.
6. Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія. Нав. Посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2007. 392 с.
7. Дуткевич Т. В. Дитяча розвивально-корекційна психологія. Модульний навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 304 с.
8. Здоровий малюк : Програма з фізичної культури для дітей від народження до трьох років

- для батьків та вихователів дошкільних закладів. / Укладач Е. С. Вільчковський. Київ: ІЗМН, 1997. 40 с.
9. Зернятко. Програма розвитку та виховання дитини раннього віку / За ред. О. Л. Кононко. Київ: Кобза, 2004. 192 с.
 10. Вікова психологія: навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін.. Київ : Просвіта, 2001. С. 5-7, 10-39.
 11. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
 12. Кутішенко В. Вікова та педагогічна психологія. Київ: Центр учб. літератури, 2005. 128 с.
 13. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія: навч. посіб. Київ: Академ-видав, 2008. 432 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/498-dityacha-psihologya-pavelkv-rv.html>
 14. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2021. 296 с.
 15. Піроженко Т. Мовлення дитини: психологія мовленнєвих досягнень. Київ : Главник, 2005. 112 с.
 16. Подоляк Л. Основи вікової психології. Київ: Главник, 2006. 112 с.
 17. Савчин М. В. Вікова психологія: навч. посіб. 3-тє вид, перероб., допов. Київ: Академія, 2017. 366 с.
 18. Савчин М., Василенко Л. Вікова психологія. Київ : Академвидав, 2011. 384 с.
 19. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 376 с.

ІХ. Система оцінювання

Поточний контроль	Оцінки за семінарсько-практичні заняття, самостійні роботи, модульні контрольні роботи
Підсумковий контроль	Диференційований залік

Форма підсумкового контролю – Залік. Підсумкова оцінка на заліку формується за результатом поточної роботи протягом навчального курсу: 60 балів за роботу на семінарсько-практичних заняттях, 40 за модульні контрольні роботи.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових (практичних) завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, ґрунтовно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом

Х. Навчальні ресурси

*Основні та додаткові матеріали, необхідні для вивчення освітнього компонента, знаходяться електронному навчальному курсі в системі управління навчальними курсами MOODLE:
<https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=2805>*

*Обговорено та затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти
протокол №7 від 24.01.2025 року*